

Blacharz

721301

Inna nazwa zawodu: nie występują

Zadania i czynności

Blacharz wykonuje i naprawia różnego rodzaju przedmioty i urządzenia z cienkich blach, przeznaczone do użytku codziennego oraz dla potrzeb budownictwa i przemysłu. Zajmuje się także instalowaniem wyrobów w miejscu przeznaczenia. Na przykład blacharz samochodowy wyremontowany błotnik umieszcza na swoim miejscu nad kołem pojazdu, a blacharz renowator zabytków ozdobny gzyms, wykonany wcześniej w warsztacie, instaluje na zabytkowej kamienicy.

Przedmioty z blachy należą ciągle do powszechnie używanych. Dawniej były one wykonywane wyłącznie w zakładach rzemieślniczych. Obecnie produkcja blacharska w coraz większym stopniu staje się domeną przemysłu. Wyodrębniły się nawet w przemyśle wyspecjalizowane działy: blacharstwo samochodowe, okrętowe, lotnicze. Natomiast związani ze sferą usług rzemieślnicy nastawiają się raczej na naprawę wyrobów z blachy oraz na blacharskie roboty budowlane. Typowe prace blacharskie obejmują wykonanie takich przedmiotów, jak rury i kolanka do pieców węglowych i gazowych, rynny i rury spustowe, parapety okienne itp.

Z punktu widzenia technologii, praca blacharza polega, ogólnie rzecz biorąc, na nadawaniu arkuszowi blachy odpowiedniego kształtu – zgodnie z rysunkiem technicznym lub z modelem. Zakres wykonywanych przy tym czynności jest szeroki. Obróbka blachy sprzedawanej w arkuszach wymaga dobrze przygotowanego warsztatu oraz wielu specjalistycznych narzędzi. Kolejność poszczególnych czynności jest zawsze ta sama: trasowanie, cięcie, kształtowanie i łączenie elementów. Najważniejszą i najtrudniejszą z nich jest trasowanie, polegające na rysowaniu w skali 1:1 bezpośrednio na blasze płaskiego planu danego elementu. Rysowanie tych planów jest dość trudne, opiera się o zasady geometrii wykreślnej i wymaga dużej dokładności. Kolejnym etapem pracy blacharza jest wycięcie przedmiotu, na przykład za pomocą nożyc ręcznych lub elektrycznych, a następnie kształtowanie jego formy – zwijanie, usztywnianie obrzeży blachy drutem, zaginanie. Do gięcia blach blacharz używa różnych narzędzi: zaginadła, szczypiec blacharskich, prasy. Często poszczególne detale dopasowuje on ręcznie. Robi to używając drewnianego młotka i klepaczki gumowej. Młotki wykonane z drewna, gumy lub metali, mające różny kształt, są bardzo ważnym narzędziem blacharza, a wyprostowanie blachy czy idealne dopasowanie jej do foremników za ich pomocą – to największa umiejętność blacharza, wymagająca lat praktyki. Końcowy etap prac to łączenie poszczególnych elementów. Istnieją trzy sposoby łączenia blach: na zakłady, na nity, za pomocą lutowania i spawania.

Charakterystyczną w zawodzie cechą jest wyjątkowo szeroki zestaw specjalistycznych narzędzi i sprzętu używanego na różnych stanowiskach pracy. Warsztaty wyposażone są na ogół tylko w niektóre z nich, zależnie od specjalizacji. Uniwersalne wyposażenie warsztatu powinno obejmować:

stoły ślusarskie, imadła, obrabiarki do metali (tokarki)

podstawowe maszyny blacharskie (krawędziarka, zawijarka, zaginarka, żłobiarka)

nożyce stołowe i gilotynowe, prasę, urządzenia do spawania gazowego, urządzenia do wykonywania powłok ochronnych.

Środowisko pracy

materialne środowisko pracy

Warunki pracy blacharza są zróżnicowane, w zależności od rodzaju i charakteru wykonywanych robót. Czasami są one względnie dobre, a czasami uciążliwe. Praca odbywa się przeważnie w pozycji stojącej, a przy robotach budowlanych w zmieniających się pozycjach. Najczęściej blacharz pracuje w pomieszczeniach zamkniętych: może to być hangar (blacharz lotniczy), hala fabryczna oraz warsztat rzemieślniczy. Pracy zwykle towarzyszy hałas, zwłaszcza przy krojeniu, zwijaniu i wyklepywaniu blachy. Powietrze może być zanieczyszczone tlenkami cynku oraz oparami kwasu solnego, którym oczyszcza się blachę. Jeśli blacharz pracuje na budowie, warunki pracy uzależnione są od pogody i pory roku. Wielu blacharzy wykorzystuje okres zimy na przygotowanie różnych elementów, które dopiero później są instalowane na budynkach. Niektórzy blacharze budowlani zajmują się w tym czasie produkcją różnych przedmiotów artystycznych, jak świeczniki, latarnie, tace, żyrandole. Oprócz wysokich kwalifikacji mistrzowie blacharstwa wykazują często uzdolnienia artystyczne.

warunki społeczne

W rzemieślniczych zakładach usługowych blacharz kontaktuje się z klientami – przyjmuje zamówienia. Warunkiem przyjęcia zamówienia przez blacharza budowlanego jest wcześniejsze przeprowadzenie wizji lokalnej oraz pomiarów. W zakładach przemysłowych kontakty ograniczają się do zwierzchników i kolegów z pracy. Mistrzowie zajmują się często kształceniem uczniów.

Praca w tym zawodzie może mieć charakter indywidualny (blacharz lotniczy) lub zespołowy (blacharz budowlany). Prace na wysokości wymagają, aby na dachu ubezpieczało się wzajemnie dwóch, trzech pracowników.

warunki organizacyjne

Praca może trwać 6 do 9 godzin w zakładach przemysłowych – lub 9 do 12 godzin, jeśli odbywa się na dachu budynku. Blacharz pracuje tylko w dzień, jest to jednak praca sezonowa.

Wymagania psychologiczne

Zawód blacharza wymaga wielu różnych umiejętności i uzdolnień. Ważne cechy kandydata do zawodu to odpowiedzialność, także za drugiego człowieka (prace na wysokości), systematyczność i dokładność – konieczna zwłaszcza przy trasowaniu blach. Od kandydata wymaga się dobrej koncentracji uwagi, wyobraźni przestrzennej i spostrzegawczości. Nie można pominąć zainteresowań i uzdolnień technicznych, nawet artystycznych, bo w nich ma swe źródło inwencja i zaangażowanie w pracę. Ceni się także w tym zawodzie umiejętność współdziałania, łatwość przerzucania się od jednej czynności do drugiej. W pracach na budynkach konieczny jest szybki refleks i zmysł równowagi oraz brak lęku przed wysokością.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Kandydat na blacharza powinien mieć silną budowę ciała, być sprawny i wytrzymały fizycznie. Duże znaczenie w jego pracy ma siła i sprawność rąk. U blacharza zatrudnionego w przedsiębiorstwie budowlanym bardzo ważna jest sprawność narządu równowagi. Wykluczone są takie wady i schorzenia, jak zawroty głowy, lęk przestrzeni i wysokości, zaburzenia ostrości wzroku.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Kwalifikacje zdobywa uczęszczając na kursy organizowane przez Cechy Rzemiosł, albo przez Zakład Doskonalenia Zawodowego, którego oddziały są w każdym województwie. Nauka zawodu w rzemiośle kończy się egzaminem czeladniczym. Przeprowadza go komisja zwołana przez Izbę Rzemieślniczą. Świadectwo czeladnika uprawnia do pracy w zakładzie rzemieślniczym, a po odbyciu odpowiedniej praktyki, do samodzielnego prowadzenia zakładu. Czeladnik może być zatrudniony w zakładzie przemysłowym na stanowisku robotnika wykwalifikowanego. Pełna specjalizacja następuje w trakcie wykonywania zawodu. Zasadnicze szkoły zawodowe nie prowadzą naboru do klas w zawodzie blacharza. Prowadzą klasy wielozawodowe, w których istnieje możliwość nauki w niektórych wyspecjalizowanych działach blacharstwa np. blacharstwo samochodowe.

Do wykonywania tego zawodu potrzebne są następujące umiejętności:

czytania rysunków technicznych i wykonywania szkiców niezbyt skomplikowanych elementów,

dobierania blach,

oczyszczanie ich z korozji i tłuszców,

trasowania elementów z blachy według rysunków i wzorników,

pokrywania dachów blachą, zawieszania rynien i rur spustowych.

Blacharstwo naczyniowe (tzw. konwisarstwo) i budowlane jest wykonywane często przez tego samego fachowca, który dodatkowo zajmuje się rzemiosłem artystycznym. Dotyczy to starych mistrzów, dla których wykonywany zawód jest czymś więcej niż tylko źródłem zarobków. Zapotrzebowanie na blacharzy artystycznych jest małe, zawód ten zanika.

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

W zawodzie tym nie ma formalnej struktury awansowania. Mimo to istnieją szanse podwyższenia swojej pozycji zawodowej, głównie przez założenie własnej firmy.

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

Na niektórych stanowiskach w tym zawodzie, na przykład na stanowisku blacharza lotniczego, kandydat do pracy nie może przekroczyć 30 roku życia. Aby uzyskać wysokie kwalifikacje potrzebne w tej pracy, należy w miarę wcześnie rozpocząć naukę zawodu. Na innych stanowiskach o pracę w zawodzie mogą się ubiegać osoby do 50

roku życia.

Możliwości zatrudnienia

Informacje będą sukcesywnie uzupełniane.

Zawody pokrewne

- frezer
- tokarz
- ślusarz
- dekarz
- metaloplastyk

Polecana literatura

Informacje będą sukcesywnie uzupełniane.